

40 jaar
Musica
Sacra

Ensemble 88

Exodus

• zaterdag 17 september | **MAASTRICHT** SINT SERVAASBASILIEK | 13.00 - 14.00 uur

Kaija Saariaho 1952

Offrande voor cello en orgel (2014)

Christian Wolff 1934

Peace March voor snare drum (1968)

Toshio Hosokawa 1955

Duo voor viool en cello (1998)

Thierry Escaich 1965

Ground II voor slagwerk en orgel (2007)

Rutger Muller 1984

Imperfect Garden · **WERELDPREMIÈRE**
een nieuw werk geïnspireerd op het festivalthema,
voor viool, cello, fluit, slagwerk en elektronica (2022)

Paul Pankert 1965

Wasser (2021)

Ensemble 88

Marcel Verheggen orgel

Eline Hensels cello

Anne Davids fluit

Paul Pankert viool

Jan van den Boomen slagwerk

Rutger Muller en **Paul Pankert** live-elektronica

Vrije klanken voor een vrije wereld

Corresponderend met het thema van deze editie van Musica Sacra heeft Ensemble 88 een programma samengesteld met werken die met oorlog en vrede te maken hebben. Elk actueel conflict heeft de potentie wereldwijde aardverschuivingen teweeg te brengen, de wereld politiek en economisch te veranderen én het handelen van de mens op de proef te stellen. Pandemie en natuurcatastrofes bedreigen het voortbestaan. De werken in dit concert vertonen allemaal experimentele, improvisatorische trekken. Individuele acties en vrije klankeffecten staan centraal. Het zijn pleidooien voor individualiteit, een harmonische samenleving en het behoud van de natuur. Dit geldt ook voor Rutger Mullers interactieve ruimtecompositie *Imperfect Garden*, die vandaag haar première beleeft.

Kaija Saariaho

Offrande voor cello en orgel

De werken van Kaija Saariaho zijn geworteld in spiritualiteit. Ze komen over als meditatie, overpeinzingen, excursies naar onbekende gevoelsregio's, het onderbewuste. Haar onderwerpen vindt de Finse componiste vaak in de natuur en de mythologie. Toch berusten haar composities op uitgekende structuren, motieven en harmonieën die uit elektronisch klankonderzoek voortkomen.

◆ zaterdag 13.00

Droom en logica, spiritualiteit en rationaliteit gaan in Saariaho's muziek samen. *Offrande* ontwikkelt zich tot een meditatie voor cello en orgel. De donkere melancholieke tonen van de cello en de plechtige klank van het orgel verlenen het werk overeenkomstig zijn titel 'offergave' een ritueel karakter.

Christian Wolff

Peace March voor snare drum

De muziek van Christian Wolff is doordrongen van het idee van individuele en collectieve vrijheid, en – in politieke zin – de utopie van een open anarchistische samenleving. De nu 88-jarige componist is geboren in Nice en emigreerde in 1941 met zijn ouders naar Amerika. In de jaren vijftig en zestig maakte hij deel uit van de New Yorkse avant-gardistische kunstscene. Tot dit circuit behoorden onder anderen John Cage, Morton Feldman en het icoon van de moderne dans, Merce Cunningham. Wolff experimenteerde met geïmproviseerde en vervormde klanken (evenals Cage met de 'prepared piano') en ruimtelijke effecten. Hij liet zich inspireren door film, theater en dans en schiep performances en happenings. In een tijdsbestek van ruim dertig jaar ontstonden in totaal elf *Peace Marches* voor uiteenlopende bezettingen. De eerste twee – *Peace March I (Exercise 26)* en *Peace March II (Exercise 27)* – zijn geschreven voor snare drum solo. Vandaag staat, niet toevallig, *Peace March II* uit 1988, het stichtingsjaar van Ensemble 88, op het programma. De schetsmatige partituur laat ruimte voor spontane ingevingen van de speler, adem- en stemgeluiden inbegrepen. *Peace March* is gericht tegen alle muzikale conventies en een voorbeeld van Wolffs voorstelling van individuele vrijheid binnen een tolerante en vreedzame maatschappij.

Toshio Hosokawa

Duo voor viool en cello

De Japanner Toshio Hosokawa groeide op in een westers georiënteerde familie, leerde vroeg piano spelen en interesseerde zich aanvankelijk hoofdzakelijk voor de Europese klassieke muziek. Later en na studies bij onder anderen Brian Ferneyhough en Klaus Huber in Freiburg zocht hij, evenals zijn voorganger Toru Takemitsu (1930-1996), naar een verbinding tussen de culturen. Hij ontwikkelde zich, zoals Takemitsu het formuleerde, 'als Japanner wat de traditie en als westerling wat de vernieuwingen betreft'. Hosokawa is beïnvloed door de Zen-filosofie, het traditionele Nô-theater en de Japanse kalligrafie. Ook volkse instrumenten vinden ingang in zijn composities. Hosokawa's werken ademen een sfeer van tijdloosheid en stilte. Hij laat zich inspireren door de natuur, tuinen, bloemen, wolken, wind en water. Zijn *Duo voor viool en cello* wordt gekenmerkt door contemplatieve, intentieloos overkomende klanken en is daarmee een meditatieve dialoog voor twee strijkers.

Thierry Escaich

Ground II voor slagwerk en orgel

Thierry Escaich, geboren in 1965 in het Noord-Franse Nogent-sur-Marne, is van huis uit organist. Hij won diverse prijzen in de disciplines harmonie, contrapunt en orgel-improvisatie en is tegenwoordig ook als docent muziek-analyse, compositie en orkestratie verbonden aan het Conservatoire de Paris.

Omdat Escaich het orgelrepertoire van Bach, Mendelssohn en Brahms, de Franse organisten – zoals Franck, Alain, Duruflé en Messiaen – van binnenuit kent, is het

Kaija Saariaho © Andrew Campbell

Christian Wolff

Toshio Hosokawa © KazIshikawa

orgel een belangrijke inspiratiebron voor zijn composities. In *Ground II* vormen de orgelklanken het fundament en uitgangspunt voor de intuïtief lijkende reacties van de slagwerker.

Rutger Muller

Imperfect Garden voor viool, cello, fluit, slagwerk en elektronica

Als interdisciplinair componist en 'interactive designer' wil Rutger Muller diverse soorten kunst samenbrengen. Over zijn muziek en artistieke intenties schrijft hij op zijn Engelstalige homepage: 'As a composer I'm mainly fascinated by mysticism [...] How can we implement types of mysticism into our hectic times? [...] In my search for spiritual sound, I want to transcend drama and emotion, reach beyond it, towards the roots of consciousness...'

Mullers muzikale middelen reiken van klassiek tot techno, van improvisatie tot elektronisch klankonderzoek. Ook ruimtelijke effecten spelen in zijn dikwijls 'psychedelisch' overkomende werken en performances een rol.

Imperfect Garden voor viool, cello, fluit, slagwerk en elektronica is 'een ruimtelijke compositie en improvisatie', aldus Muller, en gecomponeerd voor Musica Sacra. De componist: 'Door zich in patronen door de ruimte te bewegen en geconcentreerd te blijven zoeken naar bijzondere timbres, creëren de muzikanten een rustgevende 'klanktuin'. In de verfijnde dynamiek van dit samenspel tonen zich de universele verbindingen tussen cultuur en natuur. Overal waar we als mens terechtkomen, behoudt muziek de potentie om ons te verbinden. Gecalculeerde perfectie is daarbij niet zo belangrijk als intuïtie, openheid en spel.'

Thierry Escaïch © Guy Vivien

Rutger Muller

Paul Pankert

Al eerder klonk werk van de Maastrichtse componist Rutger Muller tijdens Musica Sacra. Hij schreef voor de editie 2019 de muziek bij de immense video-installatie *A Stage of Luminosity* van Arno Coenen / Viewmaster Projects op het Vrijthof.

Paul Pankert

Wasser

De Belgische componist (Eupen), violist en barokliefhebber Paul Pankert ligt de natuur na aan het hart. Veel composities en uitspraken van hem wijzen in deze richting.

Over *Wasser* schrijft hij: 'Deze compositie ontstond ook onder de indruk van de overstromingscatastrofe in juli 2021 in onze regio. Zo komen in dit werk meerdere aspecten in verband met dit onderwerp aan bod. Aan de ene kant de lichtvoetigheid van het water [...] als bron van het leven. Aan de andere kant de toenemende dreiging die van water uitgaat in tijden van klimaatverandering. Zoals in veel van mijn composities is de invloed van de barokmuziek onmiskenbaar. Maarten Luther herinnert in het ingevlochten Bach-koraal *Aus tiefer Not schrei ich zu Dir* aan de onmacht van de mens en roept op tot bescheidenheid.' ❖

Christiane Schima

Ensemble 88

Ensemble 88 is een professioneel, dynamisch ensemble, gespecialiseerd in hedendaagse kamermuziek. Het ensemble stimuleert vernieuwing op muziekgebied door compositieopdrachten te geven en deze werken uit te voeren in overleg en in samenwerking met de componist. Cross-overs met beeldende kunst, literatuur, film en architectuur maken deel uit van de programmering. Ensemble 88 heeft Maastricht als thuisbasis en de provincie Limburg en de omringende Euregio Maas-Rijn als kernwerkgebied. Het zet zich regelmatig in voor componisten uit deze regio en is een gewaardeerde partner van de conservatoria in Maastricht, Aken en Luik. Het ensemble is geregeld te horen in de festivals Musica Sacra, Cultura Nova en Ostbelgiën Festival en werkt graag samen met onder meer de Stichting Maastrichtse Componisten en het Centre Henri Pousseur in Luik.

Ensemble 88 heeft een kernbezetting bestaande uit dwarsfluit (altfluit, piccolo), (bas)klarinet, (alt)viool, cello, piano en slagwerk. Naar gelang het repertoire dat vereist nodigt het ensemble gastmusici uit.

Dit concert wordt opgenomen door L1 voor uitzending door L1 of NTR (NPO Radio 4) op een nader te bepalen datum en tijd, zie musicasacramaastricht.nl.

◆ Elisabeth Hetherington · sopraan
Lotte Betts-Dean · mezzosopraan
zaterdag 17 september · 22.00 - 23.00 uur
zondag 18 september · 15.00 - 16.00 uur
MAASTRICHT KEIZERZAAL SINT SERVAASBASILIEK | € 16

Lampedusa

Pascal Dusapin Two Walking | **John Cage** Litany for the Whale
Georg Friedrich Haas Schweigen | **François Couperin** Tabescere me fecit

Wie een van de concerten in het kader van Dutch Classical Talent bezocht of de dansvoorstelling *Solas* van Leine Roebana meemaakte, kon het bijzondere talent van sopraan Elisabeth Hetherington al ontdekken. Samen met de eveneens buitengewoon getalenteerde mezzo Lotte Betts-Dean vertolkt zij composities van Pascal Dusapin, John Cage en Georg Friedrich Haas. Van Haas klinkt de cyclus *Schweigen*, met als derde deel *Lampedusa*. Muziek van François Couperin fungeert als muzikaal rustpunt tussen de twintigste-eeuwse werken.

◆ Internationale Fotojournalisten Tentoonstelling
do 8 september t/m do 6 oktober | **MAASTRICHT STATIONSSTRAAT**

◆ musicasacramaastricht.nl

MUSICA SACRA IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht. Satellietprogrammering en promotieconcert komen tot stand i.s.m. Cultuurcentrum Hasselt, Toon Hermans Theater en Filmhuis De Domijnen in Sittard-Geleen, Theater De Garage Venlo en Munttheater Weert. Filmselectie voor Maastricht en Sittard-Geleen door Lumière Cinema i.s.m. Filmhuis De Domijnen.

BESTUURDER Brigitte van Eck, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht

PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (vz), Jos Leussink (adviseur), Sylvester Beelaert, Fons Dejong, Bas Geerts, Susanne Vermeulen en Saskia Törnqvist
RAAD VAN TOEZICHT Jean Jacobs (vz), Michel Cobben, Barbara de Heer, Bas Huyser en Lieke Wijnga

PROJECTLEIDING & FONDSSENWERVING Fons Dejong
MARKETING & PUBLICITEIT Hetty van Dongen
PRODUCTIE Raf Meijers **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzer, Sylvester Beelaert en Fons Dejong
VORMGEVING Philip Leussink **UITBALIE** Flora Minis en Susan Meisen **TECHNISCHE COÖRDINATIE** Sander Ronden **FACILITAIR** Nandi Nijsten **FINANCIËN** Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT is lid van De Verenigde Podiumkunstenfestivals.

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, VSB Fonds, Fonds 21, Elisabeth Strouven Fonds, Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof en Lira Fonds.

Met dank aan de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-)locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren.

MEDIAPARTNERS NPO Radio4, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding • musicasacramaastricht.nl/vriend

STICHTING MUSICA SACRA

Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
• info@musicasacramaastricht.nl
• musicasacramaastricht.nl
• [facebook.com/MusicaSacraMaastricht](https://www.facebook.com/MusicaSacraMaastricht)
• [@FestivalMSM](https://www.instagram.com/FestivalMSM) | #MSM2022

